

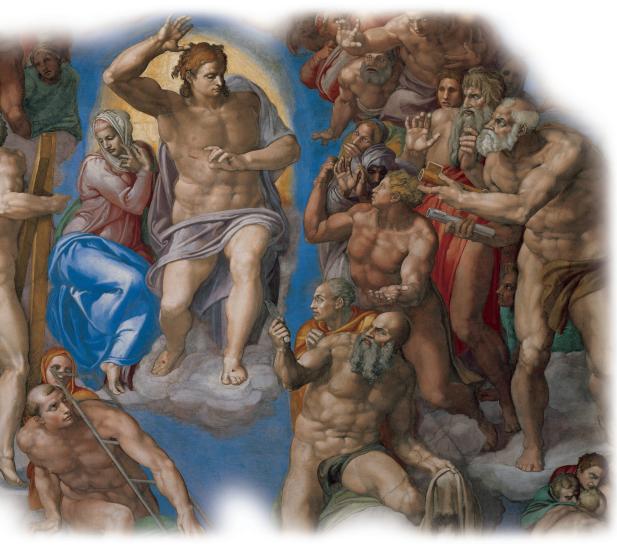
■ **Sclav murind,** cca 1505–1516, marmură, înălţime 229 cm, Muzeul Luvru, Paris

Această sculptură ar fi trebuit inițial să facă parte din complexul funerar al papei Iuliu II. Deşi Michelangelo a început lucrarea în 1505, ea n-a fost terminată decât un deceniu mai târziu, la o scară redusă faţă de planurile originale. Artistul a făcut cadou sculptura, care n-a mai putut fi folosită acolo unde urma să fie amplasată. Figura masculină nudă, care pare că se trezeşte dintr-un somn adânc sau că se luptă cu moartea, simbolizează sufletul ce se eliberează din înlăntuirea trupului.

A conferit compozițiilor sale o claritate și o forță nemaivăzute până atunci. Idealizarea formei umane a depășit toate granițele cunoscute. A făcut din nud subiectul principal al artei sale, prezentându-l frumos și musculos, dar, în același timp, încărcat de spiritualitate și energie interioară. Michelangelo se considera în primul rând sculptor, dar a pictat de asemenea adevărate capodopere. Multe dintre lucrările sale au rămas neterminate, nu doar din cauza cerințelor papei, ci și din pricina standardelor pe care și le impunea sieși. În lucrările sale târzii, a abandonat armonia ideală și calmul Renașterii, prefigurând manierismul. Opera sa a fost o sursă de inspirație pentru Rubens, Bernini, Delacroix și Rodin.

cca 1503– 1504, tempera pe lemn, 120 cm diametru, Galeria Uffizi, Florenţa Această compoziţie rotundă este prima pictură cunoscută (și singura sa pictură pe lemn). Michelangelo a tratat această temă biblică tradițională în forma circulară populară în Florența. Nudurile de tineri din fundal au totuşi ceva insolit. S-ar putea ca Michelangelo să fi vrut să ilustreze legătura dintre lumea spirituală a Antichității și creștinism. Această legătură a constituit un subiect intens dezbătut de filozofii umaniști ai Renașterii.

■ Judecata de Apoi, 1534–1541, frescă, 17x13,3 cm, Capela Sixtină, Vatican

În Judecata de Apoi, Michelangelo a creat pe peretele altarului Capelei Sixtine o mare gigantică de corpuri în mişcare. Oamenii ies din morminte pentru a fi judecaţi de Hristos. Contrar tradiţiei creştine, lisus este reprezentat fără barbă şi aproape dezbrăcat. Trupul său atletic seamănă mai mult cu acela al lui Apollo sau al lui Hercule. Chinurile damnaţilor din partea dreaptă a imaginii sunt redate de Michelangelo cu mult patos. Mare parte din personaje fuseseră iniţial pictate nud, dar goliciunea le-a fost acoperită mai târziu.

Crearea lui Adam

Această frescă a devenit un simbol al Renașterii. Dumnezeu-Tatăl plutește în aer, purtat de ființe celeste. El lasă scânteia spiritului său divin să pătrundă în om. Omul, creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, se trezește la viață. El nu mai este o creatură fără suflet, ci un spirit creator inspirat de cel Atotputernic – o ființă care tânjește după perfecțiune divină, precum artiștii și gânditorii Renașterii.

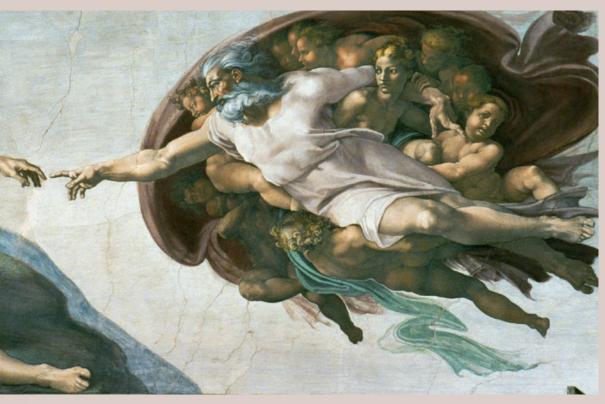

Frescele de pe plafonul Capelei Sixtine

(vedere de ansamblu), 1508–1512, Vatican Crearea lui Adam este parte a unei fresce de plafon gigantice, pe care Michelangelo a terminat-o în patru ani. A pictat scene din Vechiul Testament, de la Creaţie până la povestea lui Noe. Aceste scene sunt flancate de mari figuri de sibile şi profeţi.

Scânteia divină.

Compoziția este pe cât de simplă, pe atât de ingenioasă, juxtapunând caracterul uman a lui Adam cu puterea divină. Cele două figuri nu se ating; cu toate acestea, aproape că poţi simţi scânteia divină trecând din degetul lui Dumnezeu către degetul lui Adam. Aceasta exprimă conexiunea spirituală dintre Dumnezeu şi om.

۸rta

Rafael

Raffael da Urbino, Raffaello Santi, Raffaello Sanzio cca 1483, Urbino — 1520, Roma

- Principalul reprezentat al Renașterii propriu-zise din Florența și Roma
- În secolele XVIII și XIX, faima sa o depășea pe a lui Leonardo sau Michelangelo
- A creat o serie de schiţe arhitecturale şi desene importante

 cca 1483 Se naște, ca fiu al unui pictor din Urbino, unde primește și primele lecții de pictură

cca 1495 Călătorește la Perugia după moartea părinților săi și devine elev al lui Pietro Perugino

1501 Termină prima sa lucrare cunoscută, un altar pentru biserica San Nicola di Tolentino, din Cittá di Castello

1504 Se mută la Florenţa, unde îi cunoaște pe Leonardo și Michelangelo

1508 Papa Iuliu II îl cheamă la Roma, unde se face rapid cunoscut

1509 Creează picturi pentru Vatican și conduce un mare atelier, cu mulți ucenici

1513 Face schiţele unei capele mortuare în Santa Maria del Popolo, pentru un bancher din Roma, Agostino Chigi

1514 Preia conducerea lucrărilor de construcție la Sf. Petru după moartea lui Bramante

1515 Responsabil cu supravegherea și conservarea operelor antice din Roma

1520 Moare la Roma și este îngropat în Pantheon

Nici o fire meditativă ca Michelangelo şi nici un cercetător neobosit precum Leonardo, Rafael a fost un bărbat chipeş, cu o fire plăcută şi echilibrată. Inteligent şi extrem de talentat, a murit tânăr, la apogeul carierei sale. Fiu al unui pictor, Rafael a crescut în atmosfera culturală vie din Urbino şi s-a alăturat atelierului pictorului Pietro Perugino, însuşindu-şi maniera elegantă de-a picta a acestuia. În căutare de noi surse de inspirație, a călătorit la Florența, unde lucrau atât Leonardo, cât și Michelangelo. Rafael a preluat cu entuziasm noile lor idei: *sfumato*-ul estompat al lui Leonardo și limbajul sculptural puternic al lui Michelangelo. Odată cu tablourile sale dedicate Fecioarei Maria, tânărul Rafael s-a impus ca un artist de frunte.

■ **Baldassare Castiglione,** cca 1514–1515, ulei pe pânză, maruflat pe lemn, 82x67 cm, Muzeul Luvru, Paris

Lucrări de Rafael

Logodna Fecioarei (Sposalizio), 1504, Pinacoteca Brera, Milano

Agnolo Doni,

cca 1506–1507, Palatul Pitti, Florenţa

Madona cu sticlete,

cca 1506–1507, Uffizi, Florenţa

Punerea în mormânt,

1507 – 1508,

Galeria Borghese, Roma

Madonna Alba,

1508, Galeria Națională de Artă, Washington DC

Triumful Galateei,

cca 1511–1514,

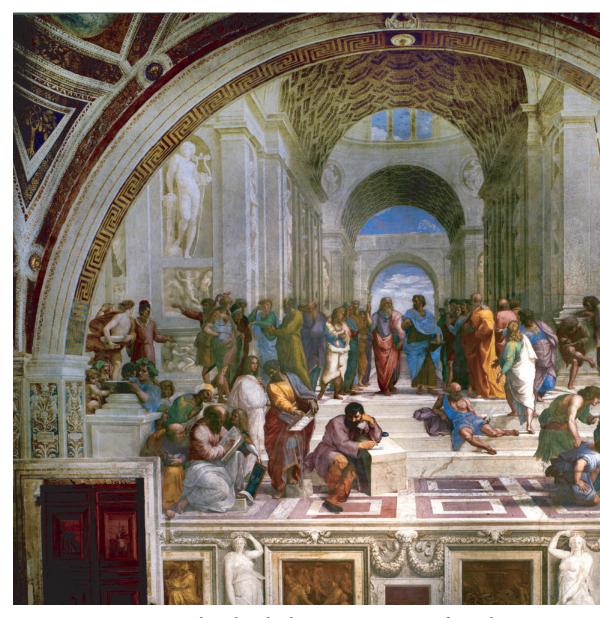
Vila Farnesina, Roma

■ Madonna del Prato, 1505–1506, ulei pe panou, 113x88 cm, Muzeul de Istoria Artei, Viena

Această pictură este reprezentativă pentru desenele Fecioarei Maria făcute de Rafael în anii petrecuți la Florența, când l-a întâlnit pentru prima oară pe Leonardo. Ideea compozițională a unui grup piramidal care umple tot spaţiul, în interiorul căruia fiecare personaj se mişcă liber, este în concordanță cu idealurile sale. Maria se uită cu dragoste în jos, către fiul ei lisus și către Ioan Botezătorul. Cei doi par prinși într-un joc copilăresc, dar țin în mâini o cruce, aluzie la patimile lui Hristos. Nuanțele și umbrele fin estompate indică influența lui Leonardo. Pe de altă parte, peisajul strălucitor și fețele pline, idealizate, contribuie la atmosfera delicată și tandră a tabloului. Toate acestea sunt în totală concordanță cu idealul lui Rafael. El a reluat acest tablou într-o serie întreagă de variante.

Papa Iuliu II l-a adus la Roma, pentru a picta fresce de mari dimensiuni la Vatican. Rafael a onorat comanda cu ajutorul unui mare atelier. Ca arhitect, el a preluat, mai târziu, conducerea lucrărilor de construcție a noii bazilici Sf. Petru și s-a dedicat descoperirii antichităților din oraș. Picturile sale au fost strâns legate de conceptele de armonie și de echilibru. Astfel, Rafael și-a consolidat idealul pictural, care avea să își exercite influența secole de-a rândul.